

Studijos “Verslo plėtra Kėdainių rajone” santrauka

Verslo plėtros Kėdainių rajone studija parengta kaip sudėtinė dalis vykdomo „Kėdainių rajono savivaldybės strateginio plėtros plano iki 2020 metų parengimas“ projekto (VP1-4.2-VRM-02-R-21-012), kurį remia Europos Sąjunga pagal Žmoniškųjų išteklių plėtros veiksmų programos prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ priemonę „Regioninės plėtros tobulinimas, regionų plėtros planai ir savivaldybių (ilgalaikiai / trumpalaikiai) strateginiai plėtros planai“.

Verslas Kėdainių rajone neišvengė pasaulinės ekonomikos krizės poveikio, tačiau verslas Kėdainių rajone išsaugojo turėtą potencialą ir turi dideles perspektyvas atsigausti ir vystytis. Pakankamai gerai išvystytos kai kurios verslo sritys, pvz., chemijos ir maisto pramonė, prekyba, o taip pat užsienio bei vidaus rinkų palaipsnis atsigavimas turėtų skatinti verslo atsigavimą Kėdainių rajone artimiausiu laikotarpiu. Verslo plėtros Kėdainių rajone galimybes turėtų užtikrinti investicinės aplinkos atsigavimas ir materialinių investicijų rajone didėjimas. Patrauklumą verslo plėtrai rajone taip pat suteikia gera rajono geografinė padėtis, susisiekimo infrastruktūra, įkurtas pramoninis parkas (nuo 2012 m. sausio 1 d. Kėdainių laisvoji ekonominė zona) ir t.t.

Studijos tikslas – išanalizavus ir įvertinus esamą ekonomikos ir verslo situaciją Kėdainių rajone bei šalyje nustatyti verslo plėtros tikslus, uždavinius bei priemones, siekiant didinti rajono konkurencingumą šalies ir tarptautiniu mastu.

Tiksliui įgyvendinti numatyti uždaviniai:

1. Išanalizuoti ir įvertinti Lietuvos ekonomikos verslo vystymosi situaciją ir tendencijas.
2. Atlikti verslo aplinkos vertinimą Kėdainių rajone bei rajono įmonių ekonominių rodiklių analizę.
3. Atlikti Kėdainių rajono verslininkų nuomonės tyrimą, siekiant nustatyti Kėdainių rajono verslo ir investicijų aplinkos gerinimo prielaidas ir veiksnius.
4. Pateikti rekomendacijas verslo plėtrai siekiant didinti rajono konkurencingumą šalies ir tarptautiniu mastu.

Pagrindiniai tyrimo rezultatai:

Atlikta Kėdainių rajone verslo situacijos kiekybinė (statistinė) ir kokybinė (verslo subjektų apklausa) analizė parodė paramos verslui, ypač smulkiam ir vidutiniam verslui priemonių būtinumą. Būtina sudaryti kuo palankesnes sąlygas pradėti ir plėtoti verslą Kėdainių rajone, pasinaudoti visomis Kėdainių rajono ir Kėdainių pramoninio parko stiprybėmis ir galimybėmis, didinti savivaldybės paramos verslui finansavimo galimybes, ugdyti rajono gyventojų verslumą, formuoti veiksmingą informavimo, konsultavimo, mokymo sistemą verslo subjektams ir gerinti jų teikiamų paslaugų kokybę, plėtoti viešąją verslo infrastruktūrą.

Pagrindinės tyrimo išvados ir pasiūlymai:

1. Apibendrinant pagrindinius šalies makroekonomikos rodiklius matyti, kad ūkio smukimas 2009 m. buvo sąlygojamas gamintojų kainų mažėjimo, nes BVP to meto kainomis buvo sukurta net 17 proc. mažiau nei 2008 m. Tai sumažino ir infliaciją – nepaisant padidintų netiesioginių mokesčių tarifų ir pabrangintos elektros energijos, suderintas vartojimo kainų indeksas per praėjusius metus pakilo tik 1,2 proc. Nors kainos nustojo sparčiai kilti, gyventojų perkamoji galia vis tiek gerokai sumenko – realaus

- vidutinio darbo užmokesčio metinis pokytis 2009 m. paskutinįjį ketvirtį sudarė –8,7 proc. Atlyginimu mažėjimą lėmė pasikeitusi situacija darbo rinkoje.
2. Lyginant 2007 ir 2010 metus matyti didelis bendrosios pridėtinės vertės struktūros pokytis: stipriai smukęs statybos sektorius ir smarkiai išaugusios viešojo valdymo ir socialinių paslaugų sektoriaus apimtys. Pagal 2010-ųjų metų rezultatus pramonės, finansų ir nekilnojamo turto tarpininkavimo įmonių bei kitų žemės ūkio ir pan. pobūdžio įmonių Lietuvos ūkio įtaka pridėtinės vertės kūrimui iš esmės nepasikeitė. Paslaugų ir transporto įmonių sektorių atsigavimas pastebimas jau nuo 2009-ųjų metų pradžios. Mažmeninės prekybos ir statybų sektoriai tebėra nuosmukio stadijoje. Tačiau neigiamos tendencijos mažėja. Didžiausias abejones dėl atsigaunančios Lietuvos ekonomikos kelia bedarbystės didėjimas. Tikėtina, kad lėtėjantis naujų bedarbių skaičiaus augimas labiausiai būdingas didmiesčiams, o atskiruose rajonuose dar galimi reikšmingi neigiami pokyčiai.
 3. Lietuva objektyviai turi blogesnes sąlygas investicijoms (mažesnė vietos produkcijos ir darbo rinka, siauresnė vietos tiekėjų bazė, blogesnė palyginti su Vidurio Europa geografinė padėtis, lemianti didesnius logistikos kaštus), todėl turi sudaryti ypatingai geras sąlygas investuotojams, kad pasivytų šalis-lyderes tarp naujųjų ES narių. Pagrindinės Lietuvos šalys-konkurentės dėl tiesioginių užsienio investicijų Vidurio ir Rytų Europoje kryptingai ir aktyviai finansiškai remia privačius investicinius projektus.
 4. ES struktūrinių fondų lėšos nesuteikia Lietuvai ir Kėdainių rajonui konkurencinių pranašumų pritraukiant ir išlaikant investicijas lyginant su kitomis naujomis ES narėmis, nes jos irgi disponuoja ES struktūrinių fondų lėšomis. Hipotetinė galimybė gauti ES fondų lėšas neįtakoja užsieniečių apsisprendimo investuoti Lietuvoje.
 5. Tam, kad Kėdainių rajonas taptų patrauklesnis užsienio investicijoms būtina imtis aktyvių veiksmų savivaldybės institucijoms, pašalinti nustatytus esminius investicijų pritraukimo trikdžius.
 6. Kėdainių rajono verslininkai 2-3 metų laikotarpyje bendrai verslo situaciją rajone vertina 2,6 balo, t.y. žemiau nei vidutiniškai. Šiek tiek geriau situaciją vertinimo vietos verslo ekspertai- 2,8 balo. 50 proc. apklaustųjų bendrąją verslo situaciją rajone vertina kaip iš esmės nepakitusią, o 26 proc. – kaip po truputi gerėjančią. Aukščiausiai vertinama paslaugų sektoriaus ir pramonės sektoriaus verslo situacija, prasčiausiai – žemės ūkio ir prekybos sektorių, tačiau vertinant verslo perspektyvas rajone, aukščiausias pozicijas užima prekybos ir žemės ūkio sektoriai.
 7. Palankiausiai Kėdainių rajone vertinama maisto ir chemijos pramonės šakų verslo situacija, atitinkamai 2,61 ir 2,57 balo bei tikimasi šių pramonės šakų palankių perspektyvų. Prasčiausiai vertinama tekstilės ir siuvimo pramonės verslo situacija – 1,67 balo, tačiau ateityje tikimasi šios pramonės šakos situacijos gerėjimo (2,4 balo).
 8. Vertinant paslaugų verslo šakų situaciją, Kėdainių rajone palankiausiai vertinama transporto paslaugų ir apgyvendinimo verslo būklė, atitinkamai 2,78 ir 2,74 balo, tačiau rajono verslininkai nemato palankių perspektyvų apgyvendinimo paslaugoms plėtoti.
 9. Kėdainių rajono verslininkai ir verslo ekspertai svarbiausiais veiksniais pritraukiant verslo investicijas į rajoną laiko: gera geografinė rajono padėtis; išvystyta kelių, geležinkelio susisiekimo infrastruktūra rajone; pakankamai aukšta darbo jėgos kvalifikacija; pakankami darbo jėgos rajone ištekliai.
 10. Verslo specialistų nuomone, Kėdainių rajone efektyviausios būtų šios verslo skatinimo priemonės: tikslingesnis jaunimo profesinis rengimas, orientuojantis į vietos/regiono darbo rinkos poreikius – 3,62 balo; verslo mokesčių (pelno, akcizų ir kitų) bazės tobulinimas – 3,59 balo; “vieno langelio” modelio pritaikymas verslui; biurokratinių suvaržymų mažinimas – 3,52 balo; vietinių užimtumo iniciatyvų programos, parama naujų darbo vietų kūrimui – 3,50 balo; vietos rinkliavų, mokesčių už verslo liudijimus sumažinimas – 3,50 balo.
 11. Reikalingiausios paramos verslui priemonės finansiškai remiamos ir iš Kėdainių r. SVV rėmimo fondo būtų šios: palūkanoms už paskolas verslo plėtros projektams įgyvendinti iš

dalis padengti – 3,56 balo; rajono verslininkų dalyvavimo tarptautinėse/nacionalinėse parodose, verslo misijose išlaidoms kompensuoti – 3,56 balo; rajone gaminamos produkcijos pristatymo parodose ir mugėse išlaidoms padengti – 3,53; lengvatinės paskolos verslo plėtros projektams – 3,35.

12. Reikalingiausias yra šios Kėdainių turizmo ir verslo informacijos centro teikiamos verslui paslaugos: pagalba pristatant rajono įmonių gaminius tarptautinėse ir nacionalinėse parodose – 3,50 balo; pagalba diegiant naujausias ir pažangiausias technologijas versle (gamybos, informacinės ir t.t.) – 3,50 balo; verslo informacijos sklaidos renginių organizavimas – 3,45 balo; mokymų ir seminarų organizavimas – 3,45 balo; tarpininkavimas ieškant užsienio partnerių bendrai veiklai – 3,41 balo.
13. Svarbiausias yra šios paramos verslo plėtrai Kėdainių rajone kryptys ir priemonės: rajono gyventojų verslumo ugdymas – 3,55 balo; rajono verslo įmonių inovacinio potencialo stiprinimas – 3,52 balo; fizinės verslo infrastruktūros rajone tobulinimas (pvz., pramoninis parkas ir t.t.) – 3,41 balo; rajono verslo ir vietos valdžios bei nevyriausybinių sektoriaus bendradarbiavimo stiprinimas – 3,36 balo; institucinės verslo infrastruktūros rajone tobulinimas – 3,32 balo.
14. Kėdainių rajono verslininkų nuomone, blogėja šie palankią verslo aplinką formuojantys veiksniai ir sąlygos: statybos leidimų gavimas – 3,48 balo; užsienio prekyba (sąlygos tarptautinei prekybai) – 3,56 balo; verslo nutraukimas – 3,54 balo; mokesčių sistema (mokesčių sistemos palankumas verslui) – 3,52 balo.
15. Rekomenduojama Kėdainių pramoniniam parkui pasirinkti pramonės šakos specializaciją ir nuosekliai laikytis strategijos. Specializuoti parkai turi konkurencinį pranašumą, sutaupo lėšų vykdydami tikslinį marketingą, o atėjusios įmonės gauna pridėtinę vertę iš besiformuojančio regioninio ar pramoninio klasterio.
16. Pasirenkant specializaciją, rekomenduojame orientuotis į aukštos pridėtinės vertės pramonės sektorių, tuo pat metu sprendžiant pakankamai kvalifikuotos darbo jėgos aprūpinimo klausimą šiai industriniame parke besikuriančiam pramonės šakai.
17. Kėdainių rajono ekonomikos konkurencingumo bei investicinio patrauklumo didinimo pagrindinės kryptys (tikslai) būtų šios:
 - didinti rajono žmoniškųjų išteklių kompetenciją ir padidinti jų sugebėjimus prisitaikyti prie dinamiškos aplinkos pokyčių;
 - sudaryti verslo plėtrai ir investicijoms palankią rajone aplinką;
 - išsaugoti ir plėtoti veikiančių rajone įmonių potencialą bei skatinti naujų verslo įmonių steigimą;
 - didinti verslo ir žemės ūkio konkurencingumą rajone, formuojant tam reikalingą infrastruktūrą.